

אקלים מדברי

הגדרה: איזור יבש שתנאי המחיה בו מוגבלים. במדבר יורדים גשמים מועטים. ניתן להגדיר איזור כמדבר אם יורדים בו פחות מ-200 מ"מ גשם בשנה. כמות משקעים זו אינה מאפשרת חקלאות "בעל" (=חקלאות המסתמכת על מי גשמים בלבד).

עקב מיעוט המים, יש כמות ומגוון צמחים נמוך. כתוצאה מכך גם אוכלוסיית בעלי החיים נמוכה. מיעוט הצמחים מביא להפחתת האנרגיה הניתנת לניצול על ידי המערכת האקולוגית כולה;

פחות משקעים - פחות צמחים - פחות בע"ח - פחות בני אדם.

אוכלוסיות הצמחים ובעלי חיים שכן מצויות במדבריות מכילות בעיקר מינים ייחודיים בעלי התאמות ייחודיות לחיים במדבר.

מאפייני האקלים המדברי:

- משקעים מועטים בכמויות משתנות:
כמות המשקעים קטנה ברוב הנגב מ-200 מ"מ גשם בשנה. בנוסף לכך, הגשמים לא קבועים כלל ולא ניתן "לסמוך עליהם" בתכנית שנתית של צמח או בע"ח או אף בן-אנוש. ישנם שנים גשומות יותר ופחות, וחודשים גשומים יותר ופחות. ככל שנוטים דרומה כמות המשקעים יורדת בהדרגה.
- משרע טמפרטורות גדול וטמפרטורות גבוהות:
פער טמפרטורות גבוה בין היום והלילה. ביום עשוי להיות חם מאוד, ובלילה קר מאוד. נתון זה עשוי להשפיע על התפקוד של הצמחים, בע"ח והאנשים במדבר. הסיבה למשרע הגדול טמונה בין בחוסר עננות ולחות – הקרקע מתחממת במהירות ומתקררת במהירות.
- רוחות וסופות אבק:
הרוח השלטת היא צפונית-מערבית מכיוון הים התיכון. בחורף ובעונות המעבר ישנן רוחות מכיוון דרום-מערב ודרום-מזרח מאזורים יבשים – המביאות עימן אוויר חם, וגורמות לעיתים לסופות אבק וחול.
- לחות נמוכה:
ככל שמתרחקים מן הים התיכון, שהוא המקור לאדי המים, מתמעט אחוז הלחות באויר.
- התאדות גבוהה:
בגלל החום הרב ההתאדות רבה. תורמת לכך גם הקרינה החזקה שנמצאת על הנגב. ההתאדות גורמת לאיבוד חלק מהמשקעים שכמותם קטנה ממילא. נסיגת מפלס ים המלח היא דוגמה להתאדות הרבה- כמטר בשנה.
- קרינה חזקה
בגלל העדר עננות רוב השנה קרני השמש מגיעות ללא חציצה לקרקע. כמו כן, הקרקע הבהירה והחשופה מצמחים מחזירה את הקרינה אל פני האויר, ומעצימה את עצמת הקרינה.

שאלה:

ציין והסבר שלושה קשיים שעשויים להיות לצמחים, בע"ח ואף לבני אדם כתוצאה מתנאי המדבר.

(יש לענות במחברת.)